Memo

Betreft	:	Code Stads- en Kinderboerderijen
Aan	:	ALV (na akkoord bestuur op 28/10)
Datum	:	19 november 2026 (vergaderdatum)

Opening

In 2025 heeft het bestuur van vSKBN de Code stads- en kinderboerderijen (zie bijlage) ontwikkeld. De code is een merkbelofte namens de sector. In de code zijn negen punten opgenomen met als uitgangspunt: *"Pas toe of leg uit".* Dit betekent dat een boerderij een punt uit de code volgt of uitlegt waarom dat (nog) niet lukt.

De code is tot stand gekomen samen met de leden en onder andere in de ledenvergadering en in drie goedbezochte regionale sessies besproken. De code is in de ALV van november 2025 vastgesteld.

Bestuur stelt nu voor om voordat we de code invoeren twee dingen (naast een paar kleinere redactionele puntjes) te wijzingen in de code:

1. Artikel 2 wordt als volgt aangepast

Was	**Wordt**
Wij doden geen dieren. Zieke dieren worden medisch behandeld. Bij onacceptabel lijden wordt er ingegrepen door een dierenarts of vakbekwaam medewerker.	Wij doden **zelf** geen dieren. Zieke dieren worden medisch behandeld. **Alleen** bij onacceptabel lijden wordt er ingegrepen door een dierenarts of **daartoe opgeleide deskundige.**

2. De volgorde wordt aangepast, waardoor de volgorde dier (I t/m IV), personeel (V, VI), duurzaam (VII), educatie (VIII) en participatie (IX) wordt. (Het worden weer gewone getallen als de keuze gemaakt is). Zie volgende pagina.

Vragen aan ALV (en voorafgaand het bestuur)

1. Gaat de ALV akkoord met beide voorgestelde wijzigingen?

Was	Wordt
1. Wij hanteren een duidelijk fokbeleid bij de vraag of een dier zich mag voortplanten.	I. Wij hebben voor de dieren op onze locaties welzijnsvriendelijke huisvesting. Groepsdieren worden gehuisvest met soortgenoten. Verblijven bieden ruimte voor natuurlijk gedrag.
2. Wij doden **zelf** geen dieren. Zieke dieren worden medisch behandeld. Bij onacceptabel lijden wordt er ingegrepen door een dierenarts of **daartoe opgeleide deskundige**.	II. Wij houden bij het toelaten van mensen in dierenweides en dierenverblijven toezicht en zorgen ervoor dat dieren zich kunnen terugtrekken van bezoekers.
3. Wij werken met goed opgeleide medewerkers. Vrijwilligers en mensen in de dagbesteding worden ondersteund door deskundige begeleiding.	III. Wij hanteren een duidelijk fokbeleid bij de vraag of een dier zich mag voortplanten.
4. Wij hebben voor de dieren op onze locaties welzijnsvriendelijke huisvesting. Groepsdieren worden gehuisvest met soortgenoten. Verblijven bieden ruimte voor natuurlijk gedrag.	IV. Wij doden **zelf** geen dieren. Zieke dieren worden medisch behandeld. **Alleen** bij onacceptabel lijden wordt er ingegrepen door een dierenarts of **daartoe opgeleide deskundige**.
5. Wij zorgen voor duurzame locaties, met klimaatbestendige en waterbewuste voorzieningen.	V. Wij zorgen voor een veilige en gezonde omgeving voor Personeel, bezoekers en dieren.
6. Wij zorgen voor een veilige en gezonde omgeving voor personeel, bezoekers en dieren.	VI. Wij werken met goed opgeleide medewerkers. Vrijwilligers en mensen in de dagbesteding worden ondersteund door deskundige begeleiding.
7. Wij houden bij het toelaten van mensen in dierenweides en dierenverblijven toezicht en zorgen ervoor dat dieren zich kunnen terugtrekken van bezoekers.	VII. Wij zorgen voor duurzame locaties, met klimaatbestendige en waterbewuste voorzieningen.
8. Wij verzorgen actief educatie voor kinderen, scholen en bezoekers over dieren, natuur, voedsel en duurzaamheid. Als bij educatie dieren zijn betrokken, gebeurt dit alleen **op een wijze** die voor de dieren past bij hun (natuurlijk) gedrag.	VIII. Wij verzorgen actief educatie voor kinderen, scholen en bezoekers over dieren, natuur, voedsel en duurzaamheid. Als bij educatie dieren zijn betrokken, gebeurt dit **op een wijze** die voor de dieren past bij hun (natuurlijk) gedrag.
9. Wij betrekken mensen, **organisaties** en bedrijven bij onze boerderij, zodat zij een bijdrage kunnen leveren aan natuur, dierenwelzijn en duurzaamheid.	IX. Wij betrekken mensen, **organisaties** en bedrijven bij onze boerderij, zodat zij een bijdrage kunnen leveren aan natuur, dierenwelzijn en duurzaamheid.

Code Stads- en Kinderboerderijen

Stads- en kinderboerderijen zijn in hun omgeving groene oases met veel functies. Naast een plek om mensen in contact te brengen met (landbouw)huisdieren, zijn ze een veilige plek voor ontmoeten en recreëren. Op deze boerderijen ondersteunen we scholen bij hun onderwijs, bieden educatie aan bezoekers en begeleiden we mensen die (soms) extra hulp nodig hebben. Kinderboerderijen maken maatschappelijke doelen waar.

De leden van de vSKBN zijn organisaties (gemeenten, rechtspersonen), die een of meerdere publiek
toegankelijke stads- of kinderboerderijen beheren. Omdat deze zo'n maatschappelijke taak vervullen, leggen zij in onderstaande code vast hoe ze dat in de praktijk vorm (willen) geven. Dat gebeurt voor de vier belangrijkste invalshoeken waarmee ze te maken hebben: de dieren, de medewerkers, de plek (locatie) en de werkzaamheden (beleving, educatie en participatie). Voor elk van deze invalshoeken zijn richtinggevende kaders uitgewerkt in een aantal bepalingen. Deze bepalingen moeten in onderlinge samenhang worden toegepast. Waar dat (tijdelijk) niet kan, wordt toegelicht volgens het principe "pas toe of leg uit" (bijlage).

De bepalingen in de code worden jaarlijks geëvalueerd en waar nodig geactualiseerd.

Toelichting op De werkwijze van "Pas toe of leg uit"

Er wordt aan een bepaling voldaan	Uitleg is niet nodig
Een bepaling is niet van toepassing	Er is een uitleg waarin wordt verwezen naar feiten en omstandigheden die aangeven waarom de bepaling niet van toepassing is.
Er wordt niet aan een bepaling voldaan	Er is een uitleg waarin argumenten worden gegeven waarom van de bepaling wordt afgeweken. Feiten volstaan niet, er zal ook steeds naar de geest van de code moeten worden verwezen (de onderliggende normen en waarden c.q. uitgangspunten) om aannemelijk te maken dat sprake is van verantwoord handelen. Aan een dergelijke uitleg worden de volgende eisen gesteld, er worden een of meer argumenten genoemd: • de conclusie volgt logisch uit de argumenten; • de argumenten zijn relevant; • de argumentatie is volledig; • de argumenten zijn in overeenstemming met de feiten.

Relatie Code en Kwaliteitsbewijs vSKBN

Het kwaliteitsbewijs vSKBN

- Met het kwaliteitsbewijs geeft de locatie aan dat voldaan wordt aan de wet- en regelgeving op het gebied van dieren en dierenwelzijn, hygiëne, veiligheid voor personeel en bezoekers, warenwet, Arbowetgeving (RI&E: Risico inventarisatie en Evaluatie) en AVG.
- De organisatie die de locatie beheert vult zelf de gegevens in en vSKBN controleert of dit juist is. De locatie moet iedere drie jaar actuele data aanleveren.

Code Stads- en kinderboerderijen

- Met de code geeft de locatie aan wat hun 'merkbelofte is'. Met de negen punten is aangegeven waar de organisatie die de locatie beheert voor staat. Dit maakt onderdeel uit van het beleid van de organisatie.
- In de code liggen de uitgangspunten, normen en waarden vast waar wij voor staan, wat op bepaalde onderdelen verder reikt dan wat de wet vereist.
- Door de werkwijze *'Pas toe of leg uit'* geeft de boerderij aan dat zij kan aantonen hoe zij met de negen punten uit de code omgaat.
- De code geeft aan wat de locatie doet, dit als toelichting voor overheid en samenleving.

Bijlage I. Ontstaan Code Stads- en Kinderboerderijen

1.1. Aanleiding

Maatschappelijk gezien krijgen stads- en kinderboerderijen meer aandacht. In positieve zin over het belang van onze rol in bewustwording/educatie over onder andere dierenwelzijn, de relevantie voor de leefbaarheid van wijken, de bijdrage voor gezonde leefomgeving. Maar in toenemende mate krijgen we ook vragen en opmerkingen over hoe we ons werk doen. Om hierin als branche gezamenlijk een offensieve aanpak te kiezen (zeker met het oog op komende verkiezingen van gemeenteraden) is het gewenst om in een verzameling van opgeschreven uitgangspunten, normen en waarden duidelijk te maken hoe we ons werk (willen) uitvoeren. Deze punten worden dan op bestuurlijk niveau geformuleerd, zodat er voor uitvoering of onderbouwde afwijkingen alle ruimte is. Daarvoor is de bijgevoegde code opgesteld.

1.2. Hoe werkt het?

De werking van een dergelijke code is als volgt. Als lid (rechtspersoon) in de branche neem je de code en de daarin genoemde punten aan. Je geeft aan dat je volgens de code werkt/wil werken en legt dat ook voor de buitenwereld vast op de website of in het jaarverslag. Daarbij geldt het principe “pas toe of leg uit”. Dat wil zeggen dat in je organisatie alle onderdelen van de code worden toegepast en als dat niet zo is, leg je uit wat je niet hanteert en waarom je dat niet doet.

De kerngedachte is dat we als branche een gezamenlijke set normen/waarden hebben en dat elk lid de keuze heeft om zich daaraan te conformeren of een uitzondering op een of meerdere regels aangeeft. Het collectief bepaalt de collectieve normen/waarden en individuele leden beslissen of ze daarmee willen werken. Het is geen vrijblijvende acceptatie: als je volgens de code werkt, neem je ook de verantwoordelijkheid om er naar te handelen. Dit zou ook onderdeel van beleidsplan moeten zijn. Leden die er te vrijblijvend mee omgaan, schaden het imago van het geheel en worden daarop door andere leden en/of de buitenwereld aangesproken.

1.3. Voordelen voor de branche?

Door deze code leg je als branche de focus op de dingen die je wel doet. In de uitingen naar de buitenwereld hanteer je de code als centrale beloften van de aangesloten leden aan de maatschappij. Daarmee kun je de PR en marketing focussen. Tegelijkertijd vormt de code een toetsingskader van beslissingen door verenigingsbestuur en ALV.